Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-28 (Önaraştırma)

Karar Sayısı : **10-42/728-235 Karar Tarihi** : 10.6.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler: Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr.

Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

10 **B. RAPORTÖRLER**: Metin HASSU, Zeynep ŞENGÖREN

C. BAŞVURAN : <u>Burdur Tüketicileri Koruma Derneği</u>

Çeşmedamı Mh. Eski Belediye Cd. No:16 Burdur

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Burdur Özel Dershaneler Birliği

Burç Mh. Cumhuriyet Meydanı Kınaytürk İşhanı No:1 Burdur

- Burdur Özel Dershaneler Birliği Üyeleri

- Uğur Dershanesi

Burç Mh. Cumhuriyet Meydanı Kınaytürk İşhanı No:1 Burdur

- Final Dergisi Dershanesi

Bahçelievler Mh. Şehit Kalmaz Cd. No:10 Burdur

- Zafer Dershanesi

Özgür Mh. Halk Pazarı Cd. No:2 Burdur

- Birey Dershanesi

Otogar Arkası, Ticaret Borsası Binası Burdur

- Gölcük Dershanesi

Özgül Mahallesi Gazi Cad. No:102 Burdur

- <u>Özel Burdur Tutkum Dershanesi</u> Konak Mh. Göksavaş Sk. No:2 Burdur

- Seviye Dergisi Dershanesi

Konak Mh. Gazi Cd. Bakırcılar Sk. No:4 Burdur

- E. DOSYA KONUSU: Burdur ili merkezinde faaliyet gösteren dershanelerin oluşturduğu Burdur Özel Dershaneler Birliği (Birlik)'nin dershane ücretlerinin alt sınırını, uygulanacak indirim oranlarını, indirim dönemlerini ve promosyon koşullarını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'a aykırı hareket ettikleri iddiası.
- **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikâyet başvurusunda özetle; Burdur'da faaliyet gösteren Birlik üyesi dershanelerin 2010-2011 eğitim ve öğretim döneminde dershane ücretlerinin alt sınırını, indirim dönemleri ve oranlarını ve öğrencilere verilecek diğer promosyon koşullarını belirlemeye yönelik kararlar aldığı iddia edilmiştir.

20

50

60

70

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.1.2010 tarih ve 0725 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 1.3.2010 tarih ve 2010-4-28/İİ-10-M.Y. sayılı İlk İnceleme Raporu, 11.3.2010 tarih ve 10-22 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-22/311-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 31.5.2010 tarih ve 2010-4-28/ÖA-10-257.MH sayılı Önaraştırma Raporu 1.6.2010 tarih ve REK.0.08.00.00-110/200 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-42 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Burdur Dershaneler Birliği toplantı tutanağında yer alan fiyat ve taksitlendirmeye ilişkin kararların piyasada uygulanmadığı ve tavsiye niteliğinde olduğu,
 - Ancak indirim oranlarının bazı dershanelerce uygulandığının görüldüğü, fakat uygulamanın kısa bir süre ile gerçekleşmesi nedeniyle teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı; taraflara Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde teşebbüs birliği kararlarının bağlayıcı olması ve uygulanma zorunluluğunun bulunması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ihlal edilmiş olacağına yönelik görüş yazısı gönderilmesi gerektiği,
- Burdur Dershaneler Birliği tüzüğünde yer alan ücret birlikteliğine ilişkin hükmün 4054 sayılı kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu ve bu hususta Burdur Dershaneler Birliği'ne maddenin kaldırılması yönünde görüş yazısı gönderilmesi gerektiği

görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Başvuruya konu protokolde, 4. sınıftan başlayarak tüm sınıflara verilecek eğitime ilişkin birtakım düzenlemeler yer almaktadır. Bu nedenle ilgili ürün pazarı "ilk ve orta öğretime yönelik dershanecilik hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Şikâyet konusu uygulamanın Burdur ilinde gerçekleşiyor olması ve bu ilde ikamet eden öğrencilerin başka bir ilde dershaneye gitmesinin mümkün olmaması dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Burdur ili" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

I.2.1. Yapılan Görüşmeler ve Elde Edilen Belgeler

I.2.1.1. Burdur İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Müdürlük yetkilisi konuya ilişkin olarak, dershanelerin fiyat birlikteliğine gittiğine ilişkin birtakım haberlerin gazetelerde yer almasının ardından kendilerinin bu hususa ilişkin soruşturma başlattıklarını, ancak milli eğitim müfettişlerinin başvuru sahibi Burdur Tüketicileri Koruma Derneği ile görüşme yapmak istemeleri üzerine, Dernekten kendilerinin aslında İl Milli Eğitim Müdürlüğünden de şikâyetçi olduklarına ve bu nedenle

110

120

soruşturmanın onları da kapsayacak şekilde daha üst bir mercii tarafından yapılması gerektiğine ilişkin bir cevap aldıklarını belirtmiştir. Yetkili, bunun üzerine müfettişlerin hazırladığı raporu valiliğe sunduklarını, ancak bu hususta herhangi bir soruşturmanın başlatılıp başlatılmadığına dair bilgilerinin olmadığını dile getirmiştir. İlaveten görüşmede Burdur'daki dershane fiyatlarının çevre illere göre çok düşük olduğu bilgisi edinilmiştir. İl Milli Eğitim Müdürlüğünden dershanelerin 2008-2009,2009-2010 ve 2010-2011 öğretim yılına ilişkin "İl ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri Yönetim Bilgi Sistemi" (İLSİS)'ne girdikleri ders saat ücreti bilgileri alınmıştır.

I.2.1.2. Burdur Özel Dershaneleri Birliği ve Uğur Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Raportörlerin görüştüğü yetkiliden, dosya konusu 9.12.2009 tarihli Birlik kararı ve 90 dershanelerin fiyatlamalarının nasıl gerçekleştiği konularında bilgi edinilmiştir. Yetkili, birlik kararında yer alan fiyatların "tavsiye edilen fiyatlar" olduğunu vurgulayarak; dershanelerin uygulayacakları birim fiyatlar ve ders saatlerini İLSİS'e veri olarak girdiklerini, dolayısıyla bu fiyatları sadece İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve ilgili dershanenin bildiğini; 9.12.2009 tarihli toplantıda sekiz adet dershanenin bir araya geldiğini, bu toplantıda konuşulan konuları yazıya döktüklerini; öğretmen maaşları, verilen ders saati ve diğer maliyetleri dikkate alarak, kaliteli bir eğitim verilebilmesi için yaklaşık ne kadar bir maliyete katlanmak ve ücret uygulamak gerektiğini hesaplayarak tavsiye niteliğinde fiyatlar oluşturduklarını; ilk metinde orada belirtilen fiyatların önünde "tavsiye edilen" ifadesinin yer almadığını; bu durumu fark edip bir veya iki gün sonra bu ibareyi 100 eklediklerini; asıl belgede yer alan fiyatların tavsiye edilen fiyatlar olduğunu; fiyat tavsiyesinin birliğin karar defterine geçmediğini ve bağlayıcılığının bulunmadığını; tüm dershanelerin farklı fiyatlar uyguladığını belirtmiştir.

Yerinde inceleme esansında Birlik'in toplantı karar defteri incelenmiş ve dosya konusu iddialara yönelik herhangi bir kayıt tespit edilmemiştir.

I.2.1.3. Final Dergisi Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Dershane yetkilisi, görüştüğü raportörlere, yerel bir dershane olmadıklarını, kurumsal bir yapıya sahip olduklarından fiyatlama kararlarında merkeze bağlı olduklarını; ilke olarak başarılı öğrenciyi ucuza, daha az bilgiye sahip öğrencileri daha pahalıya kaydettiklerini; Birlik'in amacının, sektörün sorunlarına çözüm bulmak, sorunlara karşı birlikte hareket etmek olduğunu, sektörde yasa dışı faaliyet gösteren birtakım dershaneler hakkında birlikte yapılan şikâyetlerin bu çeşit faaliyetlere örnek olarak gösterilebileceğini; 9.12.2009 tarihli toplantı tutanağında yer alan fiyatların tavsiye niteliğinde olduğunu, bağlayıcının bulunmadığını; kendilerinin tavsiye edilen fiyata dahi karşı olduklarını ifade etmiştir.

Yetkili ayrıca; Burdur'daki ortalama dershane fiyatlarının, İsparta ve Antalya'ya göre çok düşük olduğunu görüşmede dile getirmiştir.

I.2.1.4. Zafer Dershanesi Yetkilisi ile Yapılan Görüşme

Şirket yetkilileri Birlik'i, sektörün sorunları ve kalitesini arttırmak için bir araya gelmiş bir dernek olarak tanımlamışlar ve resmi tatil günleri çalışmamak gibi sektörün bazı kurallar çerçevesinde işlemesini sağlamak için birtakım kararlar alındığını söylemişlerdir.

130

140

Raportörlerce, 9.12.2009 tarihli toplantı tutanağında yer alan fiyatlar hakkında bilgi talep edildiğinde, bu fiyatların tavsiye niteliğinde olduklarının altı çizilmiş ve şu hususlar belirtilmiştir:

"İlk protokol imzalandığında tavsiye ifadesi yer almıyordu. Biz bu hatamızı fark edince tutanağı değiştirdik. Bu tutanakta, herkesin maliyetlerini kurtaracak bir fiyat hesaplanmıştır. Bu fiyatlar, Milli Eğitim Bakanlığı'na bildirilen ilan edilen fiyatların altındadır. Bu durum da zaten protokoldeki fiyatların maliyetlere çok yakın olduklarını göstermektedir. Bu fiyatlar, bize ışık oldu. Ancak, o fiyatın altında ve de üstünde öğrenci kayıt ettik. Burdur'da dershane sayısının talebe göre fazla olduğunu düşünüyoruz. Bu da, kaliteli hizmet veren dershanelerin maliyetlerini diğerlerine göre yükseltmektedir. Sektörde hizmetten ödün verilerek maliyetlerde avantaj sağlanabilmektedir. Protokoldeki tavsiye fiyatlar aslında kaliteden ödün verilmesinin önüne geçmek üzere öngörülmüştür. Fiyatların uygulanmasına yönelik herhangi bir zorlama bulunmamaktadır. Burdur'daki ortalama dershane fiyatları, İsparta, Denizli Afyon'a göre %20-%30, Antalya'ya göre %40 düsüktür."

I.2.1.5. Elde Edilen Belgeler

Söz konusu dershanelerden son üç yıl içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bildirdikleri ders saati fiyatları ile son üç yıla ilişkin fatura veya senet örnekleri edinilmiştir.

I.3. Değerlendirme

Şikâyete ilişkin dilekçenin ekinde yer alan ve sonrasında yerinde inceleme esnasında Birlik'ten de edinilen belgeden 9.12.2009 tarihli Birlik toplantısında promosyonlar ortak ilan ve reklam gibi hususların yanı sıra eğitim-öğretim fiyatları ve indirimlere ilişkin konuların da görüşüldüğü anlaşılmaktadır. Toplantıda fiyatlara ve indirimlere ilişkin ele alınan başlıca hususlar şu şekilde özetlenebilir:

- 2010-2011 dönemi taksitlendirmeleri Haziran ayını, mezunlarda ise Ağustos ayını geçmeyecektir.
- 2010-2011 öğretim yılındaki eğitim ücretleri aşağıda belirtildiği gibi olacaktır:

Tablo 1: 2010-2011 Yılı İçin Birlik Kararı ile Belirlenen (Tavsiye)¹ Ücretler

Evreler	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Sınıflar	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Sinif	Sınıf	Sınıf	MEZUN
Ocak-Şubat	600	700	1.100	1.300	1.400	-	1.200	1.500	1.800	
Mart-Nisan	600	700	1.200	1.400	1.500	-	1.300	1.600	1.900	
Mayıs-Haziran	700	800	1.250	1.450	1.600	-	1.400	1.650	1.950	
Temmuz ve Sonrası	700	800	1.300	1.500	1.700	1.200	1.500	1.700	2.000	2.200

- Başarılı öğrencilere indirim yapılmayacak, ancak il ve Türkiye dereceleri yapan öğrenciler ödüllendirilecektir. Bursluluk ve indirimli seviye belirleme sınavları yapılmayacaktır. Toplu kayıtlarda herhangi bir indirim yapılmayacaktır. Kardeş indirimi %10, peşin indirimi %10 ilçe ve köy indirimi %10, şirket ve dershane çalışanları ile Milli Eğitim Müdürlüğü çalışanlarının çocuklarına yapılan indirim %50 olacak, kurum

4

¹ Birlik'ten edinilen belgede tavsiye ibaresi yer almakta iken başvuru dilekçesinin ekinde yer alan belgede bu ibare bulunmamaktadır.

160

170

180

190

ortaklarının kardeş ve çocukları ücretsiz kaydedilecektir. Bu indirimlerden sadece bir tanesi uygulanacaktır.

- Promosyon, sponsorluk verilmeyecek, öğrencilere kırtasiye malzemesi haricinde bisiklet, bilgisayar ve benzeri hediye edilmeyecektir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasında "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır" hükmüne yer verilmekte, aynı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satış şartlarının tespit edilmesi" yasaklanan haller arasında sayılmaktadır.

Burdur Dershaneler Birliği 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesindeki tanım uyarınca bir teşebbüs birliğidir. Dosya konusu Birlik kararında, teşebbüsler, teşebbüs birliği çatısı altında bir araya gelmiş ve dershanecilik hizmetinin fiyatı, bu fiyattan uygulanacak indirim tür ve tutarları ile ücretlerin ödenmesi usullerine ilişkin olarak birtakım tespitlerde bulunmuşlardır. Basına yansıyan ve Kurumumuza yapılan başvuru ekinde yer verilen toplantı kararında, belirlenen fiyatların tavsiye niteliğinde olduğuna dair herhangi bir ibare bulunmamaktadır. Ancak Birlik'in kendisinden edinilen kararda, fiyatların öncesinde şu ibare yer almaktadır: "2010-2011 Tavsiye Edilen Eğitim Ücretleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir." Taraflarca, toplantı kararı ilk imzaya açıldığında, tavsiye edilen ifadesinin eklenmesinin unutulduğu, bunun fark edilmesi üzerine hemen yeni bir tutanak hazırlandığı ve bunun tüm üyelere gönderilerek tekrar imzaya açıldığı belirtilmiştir. Teşebbüs birlikleri amaçları doğrultusunda üyelerini yönlendirecek birtakım kararlar alabilmektedirler. Söz konusu tavsiyeler satış fiyatları matbu sözleşme taslakları ya da benzer konularda olabilmekte ve rekabeti kısıtlayıcı amaç ve/veya etki taşıyabilmektedir. Bu yöndeki teşebbüs birliği tavsiyelerinin doğrudan bağlayıcı teşebbüs birliği kararları sonuçlanıp sonuçlanmadığının belirlenmesi gerekmektedir. raportörlerce yapılan yerinde inceleme esnasında birliğin karar defteri incelenmiş ve toplantıda konuşulan hususların karar defterine geçirilmediği görülmüştür. Nitekim taraflar da bu kararların herhangi bir bağlayıcılığın olmadığı hususunu dile getirmişlerdir. Dolayısıyla, anılan kararın tavsiye niteliğinde olup olmadığının tespiti için kararın piyasada uygulanıp uygulanmadığını incelemek yerinde olacaktır. Ama öncesinde ilgili mevzuat uyarınca dershanelerin ücretlerini nasıl belirledikleri hususu incelenmiştir:

Özel öğretim kurumlarının tahsil edecekleri ücretlere ilişkin hususlar, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na dayanılarak çıkarılan ve 11.2.2009 tarihinde yürürlüğe giren "Özel Öğretim Kurumları Öğrenci ve Kursiyer Ücretleri Tespit ve Tahsil Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir. Bu Yönetmeliğe göre özel öğretim kurumları bir sonraki eğitim-öğretim yılında uygulayacağı ücretleri her yıl Ocak ayından Mayıs ayının sonuna kadar ilan etmek zorundadır. Bu tarihe kadar ücretlerini ilan etmeyen kurumlar bir önceki yıl uyguladıkları ücretleri tahsil etmek durumunda kalmaktadır. Öte yandan ilan edilen ücretlerden daha fazla bir tutarın tahsil edilmesi Yönetmeliğin 6. maddesinin (d) bendinde yasaklanan eylemler arasında yer almaktadır. Ancak, bu tutarın altına inilmesinin mümkün olduğu anılan Yönetmeliğin 6. maddesindeki "...Bu ilanlarda ders yılı, aylık veya ders saati ücretiyle birlikte, peşin veya süreli ödemeler ve kurumca

belirlenecek diğer indirimler belirtilir..." ifadesinden anlaşılmaktadır. Buna göre, ilan edilen ücretler maksimum fiyat niteliğindedir. Aşağıda Burdur İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan dershanelerin ders saati başına ilan ettikleri ücretler yer almaktadır:

Tablo 2: Burdur'daki Dershanelerin 2010-2011 Öğretim Dönemi için İlan Ettikleri Fiyatlar (Ders Saati Ücretleri, TL)

ocieuen, i'L)									
	Çağdaş Zafer D.	Final Dergisi D.	Burdur Uğur D.	Burdur Tutkum D.	Seviye Dergisi D.	Burdur Birey D.	Gölcük D. (Burdur Gazi Şubesi)	Gölcük D. (Merkez)	Gölcük D. Çarşı Şubesi
İlköğretim 8									
İlköğretim 7									
İlköğretim 6									
İlköğretim 5									
İlköğretim 4		•••							
Ortaöğretim mezun									
Ortaöğretim Lise 4					•••		•••		
Ortaöğretim Lise 3			:	:	:				
Ortaöğretim Lise 2									
Ortaöğretim Lise 1									

Tablo'dan da görüldüğü üzere, ilan edilen fiyatlar arasında bir uyum söz konusu değildir. Örneğin lise 4 öğrencisinden alınan ders saati ücretleri ... TL ile ... TL arasında değişmektedir. Önceki yıllarda da ücretleri benzer bir seyir sergilemiş ve dershaneler arasında farklılaşmıştır. Ayrıca, 2010-2011 eğitim döneminde ücretlerde gerçekleştirilen artışlar da incelenmiş ve dershaneler arasında bir paralellik bulunamamıştır. Ücretlere ek olarak dershanelerin her yıl her sınıf için kaç saat ders verecekleri de Milli Eğitim Müdürlüklerine bildirilmektedir. Bu husus da göz önüne alınırsa, ders saati ücreti düşük olan bir dershanenin daha fazla ders saati uygulayarak daha yüksek ücrete sahip ama daha az ders saati uygulayan bir dershane ile yıllık bazda aynı ücreti tahsil etmesi mümkün olabilecektir. Bu nedenle saat başı ücreti olarak ilan edilen bedeller yine İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan ilan edilen ders saatleri ile çarpılarak aşağıdaki yıllık ücret tutarlarına ulaşılmıştır²:

220

² 2010-2011 öğretim yılına ilişkin ders saatleri henüz yayımlanmadığından 2009-2010 yılı ders saatleri kullanılmıştır. Esasen, İl Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilileri ders saatlerinde yıldan yıla önemli bir değişikliğin olmadığını ifade etmişlerdir.

Tablo 3: Burdur'daki Dershanelerin 2010-2011 Öğretim Dönemi icin İlan Ettikleri Yıllık Ücretler (TL)

	Çağdaş Zafer D.	Final Dergisi D.	Burdur Uğur D.	Burdur Tutkum D.	Seviye Dergisi D.	Burdur Birey D.	Gölcük D. (Burdur Gazi Şubesi)	Gölcük D. (Merkez)	Gölcük D. Çarşı Şubesi
İlköğretim 8			•••				•••		
İlköğretim 7		•••						•••	•••
İlköğretim 6									
İlköğretim 5									
İlköğretim 4									
Ortaöğretim									
Mezun									
Ortaöğretim									
Lise 4									
Ortaöğretim									
lise 3									
Ortaöğretim									
Lise 2									
Ortaöğretim			•••					•••	
Lise 1									

Bu tabloya göre, dershanelerin ilan ettikleri ücretlerin yıllık tutarları da birbirlerinden farklılaşmaktadır. Örneğin, lise 4 sınıfındaki bir öğrenciye uygulanacak ilan edilen fiyatlar ... ile ... TL arasında değişmektedir. Ayrıca, bu ücretlerin Birlik toplantısında alınan kararla da uyumlu olmadığı görülmektedir. Lise 4 sınıfı için Birlik toplantısında kayıt dönemine göre 1.800 ile 2.000 TL arasında bir tutar öngörülmüştür.

Yukarıda da değinildiği üzere, ilan edilen ücretler maksimum fiyat özelliği taşımakta ve dershaneler dilerlerse bu fiyatların altına inebilmektedirler. Bu nedenle toplantıda uzlaşıya varılan ve tarafların tavsiye olduğunu iddia ettikleri fiyatlarla dershanelerin piyasada uyguladıkları fiyatların karşılaştırılması daha anlamlı olacaktır. Bu nedenle yerinde inceleme esnasında gidilen anılan toplantı kararında imzası olan dershanelerin içinden en çok öğrenciye sahip olanlarından 2010-2011 öğretim döneminde kayıt ettikleri öğrencilere kestikleri faturalar incelenmiştir. Bu faturalar içinden Lise 4³ sınıfına ait olanlar aşağıda yer almaktadır:

240

³ Karşılaştırmada Lise-4 sınıfının tercih edilmesinin nedeni fatura sayısının diğer sınıflara oranla daha fazla olması ve talebin bu sınıfta özellikle yoğunlaşmasıdır. Nitekim bütün dershanelerin bu yıl uyguladığı fiyatlar diğer sınıflara göre daha yüksektir.

Tablo 4: 2010-2011 Öğretim Döneminde Uygulanan Yıllık Ücretler (TL)

	Birlik Kararı	Uğur Dershanesi	Final Dershanesi	Zafer Dershanesi
	1.800			
Ocak-	1.000			
Ocak- Şubat				
Mart-	1.900		-	
Nisan				

2010-2011 yılında uygulanan ücretler dershaneler arasında farklılık gösterdiği gibi, bu ücretler 2009 yılı sonundaki toplantı kararında belirtilen ücretlerden de farklılaşmaktadır. Her teşebbüsün kendi fiyatını belirlediği hatta öğrencilere göre fiyatlarını değiştirdiği görülmektedir. Dolayısıyla teşebbüs birliği kararın bağlayıcı olmadığı, tavsiye niteliğinde kaldığı ve teşebbüsler tarafından uygulanmadığı görülmektedir. Yine başvuruya konu kararda dershane ücretleri taksitlerinin Haziran ayına ve mezunlarda ise Ağustos ayına kadar düzenleneceği belirtilmiştir. Dosya mevcudu senet ve ödeme planlarında; Final Dershanesi'nin vadesi ... tarihinde ve Zafer Dershanesi'nin ise vadesi ... (8. sınıf), ... ve ... olan senetlerine rastlanmıştır. Ancak, Zafer Dershanesi'nin uyguladığı indirim tutarlarının, kararda belirtilen oranlarla aynı olduğu göze çarpmaktadır.

Öte yandan, Burdur Dershaneler Birliği Dernek Tüzüğü'nün derneğin amacı ve faaliyet alanlarını düzenleyen 2. maddesinde Birlikçe sürdürülecek çalışma konuları ve biçimleri arasında "dershanelerin aldıkları ücretlerde birliktelik ve istikrarı sağlamak için çalışmalar yapmak" ifadesi yer almaktadır. Bu madde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendine ayrılık taşımaktadır.

Tüm bunlardan hareketle, Birlik toplantı tutanağında yer alan fiyat ve taksitlendirmeye ilişkin kararların piyasada uygulanmadığı ve tavsiye niteliğinde olduğu; ancak indirim oranlarının bazı dershanelerce uygulandığının görüldüğü ve fakat uygulamanın kısa sürmesi (4 ay) nedeniyle, teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı; taraflara Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde teşebbüs birliği kararlarının bağlayıcı olması ve uygulanma zorunluluğunun bulunması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ihlal edilmiş olacağına yönelik görüş yazısı gönderilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, Birlik'in dernek tüzüğünde yer alan ücret birlikteliğine ilişkin hükmün 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu ve bu hususta Burdur Dershaneler Birliği'ne maddenin kaldırılması yönünde görüş yazısı gönderilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

250

260

270

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

1. Burdur Dershaneler Birliği toplantı tutanağında yer alan fiyat ve taksitlendirmeye ilişkin kararların piyasada uygulanmaması ve tavsiye niteliğinde olması, indirim oranlarının ise bazı dershaneler tarafından kısa bir süre uygulanması dikkate alınarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına,

280

- **2.** a) Bununla birlikte, teşebbüs birliği kararlarının bağlayıcı olmasının ve uygulama zorunluluğunun bulunmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil edebilecek nitelikte olduğunun, aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili teşebbüslere bildirilmesi ve
- b) Burdur Dershaneler Birliği tüzüğünde yer alan ücret birlikteliğine ilişkin hükmün 4054 sayılı kanun'un 4. maddesine aykırı olduğunun ve ilgili Tüzük'ten çıkarılması gerektiğinin Burdur Dershaneler Birliği'ne bildirilmesi

hususlarında Başkanlığın görevlendirilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.